

19. 9. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Požadavky na postup poskytovatele při nevyplacení dotace či její části

Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) se nedávno opakovaně věnoval problematice postupu poskytovatele dotace podle § 14e odst. 1 zákona č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech (dále jen „rozpočtová pravidla“). Tímto způsobem je poskytovatel dotace oprávněn, v případě důvodné domněnky, provést „krácení“ doposud nevyplacené dotace, a to do výše odpovídající závažnosti zjištěné nesrovnalosti (rozuměj pochybení příjemce dotace).

Podle § 14 odst. 1 rozpočtových pravidel platí, že *poskytovatel nemusí vyplatit dotaci nebo její část, domnívá-li se důvodně, že její příjemce v přímé souvislosti s ní porušil povinnosti stanovené právním předpisem nebo nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta*. Dle § 14e odst. 2 rozpočtových pravidel *poskytovatel o opatření podle odstavce 1 bez zbytečného odkladu vhodným způsobem informuje příjemce. Příjemce může do 15 dnů ode dne, kdy tuto informaci obdržel, podat poskytovateli proti tomuto opatření námitky. O námitkách rozhoduje ten, kdo stojí v čele poskytovatele*.

Úprava § 14e rozpočtových pravidel tedy poskytovateli dotací umožňuje flexibilně reagovat na zjištěné nesrovnalosti a zneužití poskytnutých prostředků. Jestliže se poskytovatel důvodně domnívá, že příjemce v přímé souvislosti s dotací porušil povinnosti stanovené právním předpisem nebo nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta, je oprávněn dotaci či její část nevyplatit. V takovém případě o této skutečnosti příjemce bez zbytečného odkladu informuje. Příjemce dotace má lhůtu 15 dnů na to, aby proti opatření podal odůvodněné námitky, o nichž bude rozhodovat osoba stojící v čele poskytovatele. Proti takovému rozhodnutí o námitkách je možné do 2 měsíců podat správní žalobu podle zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**SŘS**“). Tato aktuální procesní posloupnost jednotlivých kroků vedoucích případně až k podání správní žaloby je výsledkem novelizace rozpočtových pravidel z roku 2015, která napravila neudržitelný právní stav, když zavedla možnost podat proti opatření o nevyplacení dotace či její části námitky.

Nyní je nesporné, že rozhodnutí o námitkách proti opatření poskytovatele o nevyplacení dotace či její části je rozhodnutím správního orgánu ve smyslu správního řádu, jež je v souladu s § 65 odst. 1 SŘS. přezkoumatelné ve správním soudnictví. Tím došlo k formalizaci procesu nevyplacení dotace či její části v rámci řízení o námitkách proti opatření poskytovatele dotace. Byť provedená úprava jednoznačně přispěla k větší právní jistotě, zcela jistě nejsou vyřešeny všechny procesní otázky.

Jednu z takových procesních otázek, kvalitativní požadavky kladené na opatření podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel, řešil NSS v rozsudcích č.j. 9 Afs 203/2023-45 ze dne 15. 2. 2024 a č.j. 4 Afs 257/2023-36 ze dne 6. 2. 2024 s těmito závěry.

NSS v rozsudcích posuzoval, zda opatření poskytovatele dotace podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel představuje rozhodnutí podle zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“). NSS k uvedenému uzavřel, že opatření poskytovatele dotace podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel nepředstavuje rozhodnutí ve věci^[1]. Jedná se toliko o neformální úkon, který příjemce může napadnout námitkami (ty rozhodnutí podle správního řádu představují^[2]), o nichž je poskytovatel povinen vydat správní rozhodnutí, proti němuž je možné podat správní žalobu. NSS tedy zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze, který opatření

poskytovatele dotace podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel označil za nicotná z důvodu absence náležitostí podle § 68 a 69 správního řádu.

NSS tedy uzavřel, že opatření poskytovatele dotace dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu správního řádu. Tím je až rozhodnutí o námitkách proti tomuto opatření dle § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel. NSS však poznamenal, že i přes výše uvedený závěr je nutné na opatření poskytovatele dotace dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel klást určité formální a obsahové nároky, aby se proti němu mohl příjemce dotace účinně bránit námitkami postupem dle § 14e odst. 2 rozpočtových pravidel. Toto opatření musí minimálně obsahovat skutečnosti, ve kterých poskytovatel dotace spatřuje porušení povinnosti stanovené právním předpisem, nedodržení účelu dotace nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta. Aby bylo proti opatření podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel možné efektivně brojit námitkami, je třeba, aby z něj dostatečně určitě vyplývalo:

- jakého porušení v přímé souvislosti s dotací se měl příjemce dopustit, případně že nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta,
- důvody, pro které má poskytovatel důvodně za to, že došlo k porušení dle předchozího bodu,
- výše nevyplacené dotace s odůvodněním (typicky vč. odkazu na příslušnou „skutkovou podstatu“ nesrovnalosti v příloze rozhodnutí o dotaci).

Z výše uvedeného pro praxi vyplývá, že na straně příjemce dotace je třeba dostatečná bdělost, aby byl schopen identifikovat případné opatření podle § 14e rozpočtových pravidel. Vzhledem k tomu, že jde toliko o opatření, které nemusí naplňovat formální požadavky kladené na rozhodnutí podle správního řádu (viz požadavky na obsah, formu a náležitosti rozhodnutí obsažené v § 67 až 69 správního řádu), může být „skryto“ v rámci různých úkonů spíše administrativní povahy. Jestliže příjemce v rámci komunikace s poskytovatelem zaznamená jakoukoli informaci, kterou lze interpretovat tak, že poskytovatel neposkytne či zadrží dotaci (její část) je třeba zpozornět a vyhodnotit, zda se nejedná o opatření podle § 14e rozpočtových pravidel, proti němuž je nutné podat námitky. Přitom lze, z důvodu právní jistoty, doporučit postup, kdy námitky budou podány i v případě pochybností, zda určitým úkon poskytovatele opatření podle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel představuje či nikoli - a to i v případě, kdy je diskutabilní, zda došlo k naplnění požadavků na opatření poskytovatele, jež vyplývají z výše uvedené rozhodovací praxe. Jestliže totiž nedojde k podání námitek, bude obecně spíše nemožné následně tento postup poskytovatele jakkoli jinak napadat.

Mgr. Martin Látal,
advokát

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Praha | Brno | Ostrava

Tel.: +420 222 866 555

Fax: +420 222 866 546

[1] NSS k tomu v rámci bodu 16 odůvodnění rozsudku č.j. 4 Afs 257/2023-36 příležitostně uvedl Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, pojem opatření představuje souhrnnou zkratku pro nevyjmenované druhy jiných správních úkonů, jež nejsou rozhodnutími ve smyslu správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 8 Ans 4/2013-44, body 35 a 36). Je proto třeba respektovat úmysl zákonodárce, jenž pro úkon, kterým poskytovatel dotace nevyplatí dotaci či její část, zvolil namísto rozhodnutí formu opatření.

Na tuto argumentaci pak NSS logicky navázal v odst. 20 odůvodnění NSS tedy uzavírá, že s ohledem na § 1 odst. 2 správního řádu, dle kterého se správní řád nebo jeho jednotlivá ustanovení použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup, je subsidiární použití § 67 a násl. správního řádu na opatření poskytovatele dotace o nevyplacení dotace či její části vyloučeno.

[2] NSS k tomu v rámci bodu 16 odůvodnění rozsudku č.j. 4 Afs 257/2023-36 konstatovat Situace je naopak odlišná v případě § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel, jenž výslovně užívá pojmu rozhodnutí o námitkách, na které je tudíž možné subsidiárně aplikovat § 67 a násl. správního řádu. To ostatně Nejvyšší správní soud ve výše odkazovaném rozsudku č. j. 1 Afs 370/2020-34 učinil. Jak ovšem správně podotkl stěžovatel, Nejvyšší správní soud svůj závěr o subsidiární aplikaci správního řádu omezil toliko na rozhodnutí o námitkách proti opatření poskytovatele dotace, nikoliv na opatření samotné.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)